sreda 20. oktobra 2021

P9_TA(2021)0426

Politika zaposlovanja in socialna politika v euroobmočju leta 2021

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2021 o politiki zaposlovanja in socialni politiki v euroobmočju leta 2021 (2021/2062(INI))

(2022/C 184/02)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. junija 2021 z naslovom Usklajevanje ekonomskih politik v letu 2021: premagovanje COVID-19, podpora okrevanju in posodobitev našega gospodarstva (COM(2021)0500),

— ob upoštevanju pomladanskega svežnja evropskega semestra za leto 2021: zbirno poročilo Komisije v skladu s členom 126(3) PDEU (COM(2021)0529),

— ob upoštevanju evropske gospodarske napovedi iz pomladi 2021, ki jo je Komisija objavila 12. maja 2021 ([1]),

— ob upoštevanju prve izdaje ekonomskih obetov OECD v letu 2021: predhodna različica ([2]),

— ob upoštevanju socialne zaveze iz Porta, ki so jo podpisali portugalsko predsedstvo Sveta, predsednik Parlamenta ter predstavniki socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe ([3]),

— ob upoštevanju izjave iz Porta z dne 8. maja 2021, ki jo je potrdil Evropski svet ([4]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. junija 2021 o stališčih Parlamenta o oceni nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, ki jo opravljata Komisija in Svet ([5]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. septembra 2020 o letni strategiji za trajnostno rast 2021 (COM(2020)0575),

— ob upoštevanju skupnega poročila Komisije o zaposlovanju, ki ga je Svet sprejel 9. marca 2021 ([6]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2017 o evropskem stebru socialnih pravic ([7]),

— ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. januarja 2020 z naslovom Močna socialna Evropa za pravičen prehod (COM(2020)0014),

— ob upoštevanju agende Organizacije združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo (COM(2020)0456),

---

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration//
([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes &newsId=9834
([7]) UL C 242, 10.7.2018, str. 24.

sreda 20. oktobra 2021

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost ([8]),

— ob upoštevanju poročila, ki ga je naročil Odbor regij, z naslovom „Application of the principles of partnership and multi-level governance in Cohesion Policy programming 2021-2027“ (Uporaba načel partnerstva in upravljanja na več ravneh pri načrtovanju kohezijske politike za obdobje 2021–2027) ([9]),

— ob upoštevanju letne konference o evropskem semestru Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, ki je potekala 31. maja 2021 ([10]),

— ob upoštevanju resolucije Evropskega ekonomsko-socialnega odbora iz februarja 2021 z naslovom Vključevanje organizirane civilne družbe v pripravo nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost – kaj deluje in kaj ne? ([11]),

— ob upoštevanju izjave predsedstva Sveta Evropske unije, Evropske komisije in evropskih socialnih partnerjev iz leta 2016 z naslovom Nov začetek za socialni dialog,

— ob upoštevanju študije Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) z dne 23. marca 2021 z naslovom COVID-19: posledice za zaposlenost in delovno življenje ([12]),

— ob upoštevanju študije Eurofounda iz aprila 2021 z naslovom Življenje, delo in covid-19: Duševno zdravje in zaupanje upadata po vsej EU ([13]),

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 10/2021 z naslovom Vključevanje vidika spola v proračunu EU: čas je, da se z besed preide na dejanja ([14]),

— ob upoštevanju poročila o dolgotrajni oskrbi iz leta 2021, ki sta ga pripravila Evropska komisija in Odbor za socialno zaščito ([15]),

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 09/2018 z naslovom Javno-zasebna partnerstva v EU: pogoste pomanjkljivosti in okrnjene koristi ([16]),

— ob upoštevanju poročila posebnega poročevalca Združenih narodov Olivierja De Schutterja o skrajni revščini in človekovih pravicah po njegovem obisku institucij EU med 25. novembrom 2020 in 29. Januarjem 2021 ([17]),

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A9-0274/2021),

A. ker je kriza zaradi covida-19 vplivala in bo verjetno še naprej znatno, vendar neenakomerno vplivala na različne države članice, družbene skupine, sektorje in regije, ter vodi v poglabljanje revščine po vsej EU; ker je najbolj prizadela najranljivejše osebe; ker kriza uničujoče vpliva na različne ranljive skupine in pomeni izziv brez primere za delovno silo v sektorju oskrbe starejših; ker so bili v krizi nesorazmerno prizadete ženske v primerjavi z moškimi, pa tudi mladi, nizko usposobljeni delavci, migranti, invalidi, ljudje iz prikrajšanih okolij, starejši, osebe s pogodbami za določen čas ali drugimi nestandardnimi oblikami zaposlitve ter samozaposleni; ker je močno prizadela nekatera podjetja, zlasti mala in srednja podjetja ter mikropodjetja;

([8]) UL L 57, 18.2.2021, str. 17.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/sl/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021.
([11]) https://www.eesc.europa.eu/sl/sections-other-bodies/other/ad-hoc-group-european-semester/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/sl/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life.
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/sl/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021-mental-health-and-trust-decline-across-eu-as-pandemic.
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_SL.pdf.
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_SL.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. ker se bo v skladu z evropsko gospodarsko napovedjo Komisije iz pomladi 2021 ([18]) gospodarstvo EU v letu 2021 povečalo za 4,2 %, v letu 2022 pa za 4,4 %; ker naj bi bila stopnja brezposelnosti v EU v letu 2021 7,6-odstotna, v letu 2022 pa 7-odstotna; ker sta ti stopnji še vedno višji od ravni pred krizo;

C. ker je koronavirusna pandemija za evropska gospodarstva pomenila pretres zgodovinskih razsežnosti, saj se je gospodarska dejavnost leta 2020 skrčila za 6,1 %; ker so se podjetja in potrošniki prilagodili, da bi se bolje spoprijeli z zajezitvenimi ukrepi, vseeno pa nekateri sektorji, kot sta turizem in osebne storitve, še vedno trpijo;

D. ker sta boj proti starostni diskriminaciji in odprava ovir za starejše državljane, da prostovoljno delajo po dopolnjeni standardni upokojitveni starosti, pomembna za aktivno staranje in večjo solidarnost med generacijami;

E. ker je poglabljanje neenakosti v evropskih družbah med krizo zaradi covida-19 še pospešilo nevarne družbene trende, ki lahko povzročijo ozračje razdeljenosti, stresa in razočaranja, zaradi česar vsi člani družbe, ne le prikrajšani, trpijo zaradi zmanjšane ravni dobrobiti; ker je zmanjšanje neenakosti ključni pogoj za doseganje trajnostnosti in blaginje za vse, saj negativno vplivajo na splošno uspešnost družb pri ključnih kazalnikih dobrobiti, kot so duševno in telesno zdravje, zaupanje v demokratične institucije ter socialni mir in varnost; ker so sistemi socialne zaščite močno obremenjeni, saj naj bi ublažili socialne učinke krize in vsem zagotovili dostojne življenjske pogoje ter dostop do osnovnih storitev, kot so zdravstvo, izobraževanje in nastanitev;

F. ker so voditelji EU na socialnem vrhu v Portu 7. in 8. maja 2021 priznali, da je evropski steber socialnih pravic temeljni element okrevanja, in ker so v izjavi iz Porta poudarili svojo odločenost, da bodo še naprej krepili njegovo izvajanje na ravni EU in nacionalni ravni;

G. ker mladi doživljajo največji upad zaposlovanja ([19]), poleg tega pa se izgubili številne priložnosti, saj primanjkuje možnosti za usposabljanje ali pripravništvo; ker so bili v nekaterih državah članicah delavci v prekarnih delovnih razmerah še posebej izpostavljeni izgubi delovnega mesta zaradi pandemije in so bili v težkem položaju zaradi pomanjkanja socialne zaščite; ker so potrebne večje naložbe v cenovno sprejemljivo, dostopno, vključujoče in visokokakovostno poklicno izobraževanje in usposabljanje, da bi vsi imeli ustrezne kompetence in kvalifikacije, tudi tiste, ki so potrebne za zeleni in digitalni prehod; ker je ena glavnih prednostnih nalog preprečiti novo izgubljeno generacijo mladih; ker politike, ki povečujejo medgeneracijske neenakosti, negativno vplivajo na vzdržnost našega sistema socialne varnosti in na naše demokracije;

H. ker je digitalizacija trga dela priložnost in ker bi morali izkoristiti njene prednosti, hkrati pa zagotoviti, da delo na daljavo in prožnost v zvezi z delovnim časom ne bosta vodili v kršenje pravic delavcev;

I. ker bodo ureditve skrajšanega delovnega časa, ki jih bo mogoče aktivirati v krizi in bodo omogočale strukturno prilagajanje gospodarstev in človeških virov, ključnega pomena; ker bi z močno vključenostjo socialnih partnerjev preprečili, da bi bili nekateri do določenih možnosti neupravičeni; ker te ureditve za ohranitev delovnih mest še naprej blažijo učinke sprememb na trgu dela in so se po ocenah februarja 2021 v odziv na zadnje omejitvene ukrepe uporabljale za 5,6 % delovne sile, kar je več kot oktobra 2020, ko so se uporabljale za približno 5 % delovne sile ([20]);

J. ker je pandemija jasno pokazala, kako pomembna je celostna oskrba, pri kateri je poudarek na zagotavljanju kakovostnih storitev skozi ves življenjski cikel ter posebna pozornost namenjena oskrbi otrok, invalidov, ranljivih ter starejših; ker so v obdobju omejevalnih ukrepov ženske opravile večino neplačanega dela, čeprav so moški opravili večji

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/nb/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.en.html

delež gospodinjska dela kot prej ([21]) (ženske so kuhanju in gospodinjstvu na teden namenile 18,4 ure, moški pa 12,1 ure, medtem ko so pred pandemijo ženske tem nalogam namenile 15,8 ure, moški pa 6,8 ure); ker se je pomanjkanje osebja v zdravstvu in oskrbi – do katerega je v nekaterih državah članicah prihajalo že pred pandemijo ([22]), in sicer zaradi premajhnih naložb in/ali nepredvidenja demografskih sprememb – v času krize morda še poglobilo, tudi zaradi ogromnega pritiska dela in duševnega stresa, ki sta spremljala pandemijo ([23]); ker socialni partnerji na področju zdravstvenih in socialnih storitev pozivajo k številnim izboljšavam pri zdravstveni in socialni oskrbi, da bi zagotovili odpornost in pripravljenost ([24]);

K. ker je Evropsko računsko sodišče opozorilo, da v proračunskem ciklu EU ni bila ustrezno upoštevana enakost spolov; ker je to sodišče Komisiji priporočilo, naj oceni in poroča, ali je v načrtih držav članic za okrevanje in odpornost upoštevana enakost spolov; ker je instrument Next Generation EU namenjen zelenemu in digitalnemu prehodu ter vpliva predvsem na sektorje in poklice, v katerih prevladujejo moški;

L. ker uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost v zvezi z njegovo socialno razsežnostjo določa splošni cilj spodbujanja ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije, in sicer z izboljšanjem odpornosti držav članic, njihove pripravljenosti na krize, sposobnosti prilagajanja in njihovega potenciala rasti, z blaženjem socialnih in gospodarskih posledic krize, s prispevanjem k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in navzgor usmerjeni socialni konvergenci, s ponovno vzpostavitvijo in spodbujanjem trajnostne rasti ter s spodbujanjem ustvarjanja visokokakovostnih delovnih mest;

M. ker svetovni izzivi, kot sta digitalizacija in boj proti podnebnim spremembam, ne glede na pandemijo covida-19 ostajajo in zahtevajo pravičen prehod, da nihče ne bi bil zapostavljen; ker se podnebne spremembe, globalno segrevanje in izguba biotske raznovrstnosti po zadnjem poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) eksponentno pospešujejo; ker evropski državljani in delavci v EU močneje in pogosteje kot prej čutijo posledice podnebnega zloma in ekstremnih vremenskih pojavov; ker so bili cilji glede razogljičenja do leta 2030 povišani, da bi ogljično nevtralnost dosegli do leta 2050; ker bi povečana prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje zahtevala korenito preobrazbo evropskega in nacionalnih gospodarstev ter trgov dela;

N. ker je specifični cilj mehanizma za okrevanje in odpornost zagotavljanje finančne podpore državam članicam pri doseganju mejnikov in ciljev reform in naložb, ki so določeni v njihovih načrtih za okrevanje in odpornost; ker to pomeni, da morajo vsi v načrtih določeni ukrepi (vključno z digitalnimi in zelenimi naložbami) in dogovorjene reforme prispevati k načelom evropskega stebra socialnih pravic, ustvarjanju kakovostnih delovnih mest in navzgor usmerjeni socialni konvergenci; ker ukrepi, ki ne prispevajo k tem socialnim ciljem, niso v skladu z zahtevami uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost;

O. ker člen 17(3) uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost določa, da morajo biti nacionalni načrti za okrevanje in odpornost skladni z ustreznimi izzivi in prednostnimi nalogami za posamezno državo, določenimi v okviru evropskega semestra, pa tudi s tistimi, ki so določeni v zadnjem priporočilu Sveta o ekonomski politiki euroobmočja za države članice tega območja;

P. ker socialno trajnostne reforme temeljijo na solidarnosti, vključevanju, socialni pravičnosti, pravični porazdelitvi bogastva, enakosti spolov, kakovostnem javnem izobraževalnem sistemu za vse, kakovostnih delovnih mestih in trajnostni rasti – modelu, ki zagotavlja enakost in socialno zaščito, krepi vlogo ranljivih skupin, spodbuja udeležbo in državljanstvo ter izboljšuje življenjski standard vseh;

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Position%20of%20EPSU %20on%20lessons%20learnt _final.pdf

Q. ker je kriza zaradi covida-19 pospešila digitalni prehod evropskih in nacionalnih gospodarstev ter razvoj novih načinov dela; ker morajo digitalizacija, robotizacija, avtomatizacija in umetna inteligenca koristiti delavcem in družbi, in sicer z izboljšanjem delovnih pogojev in kakovosti življenja, ugodno uskladitvijo poklicnega in zasebnega življenja, ustvarjanjem boljših zaposlitvenih možnosti ter prispevanjem k socialno-ekonomski konvergenci;

1. opozarja, da si Unija v skladu s Pogodbama prizadeva za trajnostni razvoj Evrope, ki temelji na uravnoteženi gospodarski rasti in stabilnosti cen, za visoko konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, usmerjeno v polno zaposlenost, zdravo in varno delovno okolje ter pogoje, socialni napredek, za visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja ter za spodbujanje znanstvenega in tehnološkega napredka, obenem pa se bori proti revščini in neenakostim, socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja navzgor usmerjeno socialno konvergenco, socialno pravičnost in zaščito, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami ter varstvo pravic otrok in invalidov; vztraja, da morajo biti ti cilji glavne prednostne naloge dolgoročne strategije za trajnostno rast EU v skladu s cilji trajnostnega razvoja OZN, evropskim stebrom socialnih pravic in evropskim zelenim dogovorom ter podlaga za načrte držav članic za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bo evropski semester v prihodnje usklajen s temi cilji in strategijami, da bi postal resnično celovito orodje;

2. poziva države članice, naj v celoti izkoristijo splošno odstopno klavzulo, novi večletni finančni okvir in instrument Next Generation EU, da bi podprle podjetja, ki so v težavah in jim primanjkuje likvidnosti, zlasti z izboljšanjem dostopa malih in srednjih podjetij do financiranja, ohranjanjem delovnih mest in delovnih pogojev ljudi, ki delajo v EU, ter spremljanjem podjetij in delavcev pri zelenem in digitalnem prehodu;

3. poudarja, da ekonomske politike ni mogoče analizirati le s povsem makroekonomskega vidika, osredotočenega na tradicionalne kazalnike rasti, dolga, primanjkljaja in stopnje zaposlenosti, ter da bi morali obravnavati tudi temeljne vzroke dolgoročnih ekonomskih in socialnih neravnovesij; vztraja, da mora evropski semester temeljiti na celostnem pristopu, pri katerem bodo gospodarska, socialna in okoljska politika enako pomembne; meni, da morajo imeti pomembno vlogo tudi podnebne politike; poziva, naj evropski semester zagotovi usklajevanje med državami članicami ter poskrbi, da bodo vse na isti poti k podnebno nevtralnemu in bolj digitalnemu gospodarstvu, v katerem ne bo nihče zapostavljen, poleg tega pa naj spodbuja strukturne spremembe za socialni napredek, trajnostni razvoj in blaginjo; poudarja, da je treba upoštevati učinke gospodarskih politik, da bi preprečili negativne socialne posledice in negativne učinke na socialno kohezijo, tudi na številne ranljive skupine, ter s tem na naše demokracije in evropski projekt;

4. pozdravlja zavezanost voditeljev EU izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in trem novim krovnim ciljem EU, ki naj bi jih dosegli do leta 2030; poziva Komisijo, naj svoj akcijski načrt za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic izvede pravočasno in dosledno, in sicer s konkretnimi ukrepi in dosežki, ter poskrbi, da bodo izpolnjeni in doseženi cilji vseh predlogov; poziva, naj se v glavne kazalnike vključijo socialna tveganja, ki so povezana z učinki pandemične krize na gospodarstvo, zaposlovanje in zdravje, ter tista, ki jih lahko za ljudi in delavce povzroči zelena in digitalna preobrazba; ugotavlja, da spremljanje ciljev trajnostnega razvoja in novi pregled socialnih kazalnikov omogočata celovitejše spremljanje teh tveganj, vendar ne zagotavljata jasnih ciljev za merjenje učinka ukrepov EU; podpira ambiciozno agendo močnega, trajnostnega in vključujočega gospodarskega in socialnega okrevanja ter modernizacije, ob katerih se bo hkrati krepil evropski socialni model, da bi vsi ljudje lahko imeli koristi od zelenega in digitalnega prehoda ter živeli dostojno; poziva države članice, naj določijo ambiciozne nacionalne cilje, ki bodo glede na izhodiščni položaj vsake države ustrezno prispevali k doseganju evropskih ciljev;

5. poziva Komisijo, naj upošteva izkušnje, pridobljene v tej krizi, in si prizadeva izboljšati strukturo trajnostnega upravljanja v EU, da bo temeljila na solidarnosti, povezovanju, socialni pravičnosti, pravični porazdelitvi bogastva, enakosti spolov, visokokakovostnih javnih storitvah, vključno z javnim, univerzalnim in visokokakovostnim izobraževalnim sistemom, kakovostnem zaposlovanju in trajnostni rasti; poziva Komisijo, naj pred sprejetjem odločitve o deaktiviranju splošne odstopne klavzule upošteva ne le splošno oceno stanja gospodarstva, ki bo temeljila na kvantitativnih merilih, temveč tudi oceno, v katero bodo zajete tudi temeljne neenakosti ter zaposlitvene, socialne in zdravstvene razmere v prizadetih državah članicah; meni, da bi moral biti pregled okvira ekonomskega upravljanja EU po možnosti izveden pred deaktivacijo splošne odstopne klavzule;

sreda 20. oktobra 2021

6. opozarja, da so nekatere politične odločitve in davčne politike, sprejete po finančni in gospodarski krizi iz leta 2008, morda povzročile, da zdravstveni in socialni sistemi v nekaterih državah članicah niso bili ustrezno pripravljeni na pandemijo; poudarja, da je treba uvesti dodatna merila, zlasti merila, pri katerih se bo upoštevala potreba po trajnostnih socialnih in okoljskih javnih naložbah ter gospodarski aktivnosti v javnem in zasebnem sektorju ter ki bodo spodbujala socialni napredek v smeri izvajanja evropskega stebra socialnih pravic v državah članicah; meni, da zgolj doseganje ravni gospodarske aktivnosti pred krizo morda ne bo zadostovalo za utrditev trajnostnega okrevanja; poudarja, da sedanji instrumenti morda ne bodo dovolj za odpravo tveganja gospodarske stagnacije, naraščajočih neenakosti ter socialnih in teritorialnih razlik;

7. ugotavlja, da je pandemija covida-19 vplivala na blaginjo vseh v EU in zlasti ranljivih skupin prebivalstva; opozarja, da se je predsednica Komisije zavezala, da bodo trajnostnost, socialna vključenost in blaginja državljanov v središču gospodarske strategije EU ([25]); meni, da je to bistveno za to, da bo Evropa ostala dom najnaprednejših sistemov socialne varnosti na svetu, postane prva podnebno nevtralna celina ter živahno središče inovacij in konkurenčnega podjetništva; želi spomniti, da so se socialne, gospodarske in teritorialne neenakosti med državami članicami in znotraj njih v zadnjem desetletju poglobile; poziva Komisijo, naj v analizo v okviru semestra vključi socialna in okoljska neravnovesja; poziva države članice, naj sodelujejo v pregledu fiskalnih pravil EU, da bi spodbudile trajnostne socialne naložbe, ki pospešujejo rast, in obenem ohranile vzdržne javne finance in trdne sisteme socialne varnosti;

8. ponovno poudarja, kako pomembni sta ustreznost in vzdržnost sistemov socialne zaščite v državah članicah; je seznanjen s sporočilom skupine G20 z dne 9. in 10. julija 2021 ter z njeno zavezo za učinkovit globalni minimalni davek, kot je določen v izjavi o dvostebrni rešitvi za obravnavanje davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva, ki jo je 1. julija 2021 sprejel vključujoči okvir OECD/G20 za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička (BEPS); z zanimanjem pričakuje predlog Komisije o tem, kako mednarodni sporazum prenesti v pravo EU, da bi preprečili agresivno davčno načrtovanje ter zagotovili pravičnost za srednji razred in delavce v EU;

9. priznava, da je dostop do osnovnih storitev, kot sta voda in energija, ključen za zagotovitev socialne vključenosti in osnovnih sanitarnih standardov; poziva, naj se v okviru akcijskega načrta za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic sprejmejo podporni ukrepi, s katerimi bi zagotovili vključujoč in cenovno sprejemljiv dostop do osnovnih storitev; poziva Komisijo in države članice, naj v okviru ciljev zelenega dogovora predložijo konkretne predloge za ustrezno obravnavo energijske revščine in ocenijo energetske trge, da bi se izognili negativnim učinkom naraščajočih cen energije na konkurenčnost malih in srednjih podjetij ter na gospodinjstva;

10. poudarja, da so dobro zasnovani sistemi obdavčitve dela bistveni za zagotavljanje visokih standardov varstva delavcev pred tveganji in boleznimi ter za zagotavljanje starostnih pokojnin; meni, da bi morali biti davčni sistemi zasnovani tako, da bi zmanjševali neenakosti, spodbujali pravičnost in zaščitili gospodinjstva, ter da bi morali biti uravnoteženi, saj bi bili tako pravičnejši in učinkovitejši; poudarja, da bi se javni prihodki lahko uporabili za financiranje ključnih prednostnih nalog in pomoč pri reševanju fiskalnih izzivov držav članic ter bi prispevali k dolgoročni vzdržnosti javnih financ, tudi s krepitvijo pokritosti in ustreznosti sistemov zdravstvenega varstva in socialne varnosti za vse ter zagotavljanjem njihovega dolgoročnega financiranja; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo prave ukrepe za boj proti izogibanju davkom in davčnim goljufijam, saj gre za pomemben način zmanjševanja ekonomskih neenakosti in izboljševanja pobiranja davčnih prihodkov v državah članicah;

11. poudarja, da je treba socialne cilje in socialni razvoj, blaginjo in trajnostnost bolje vključiti v vse politike EU, zlasti v njeno proračunsko načrtovanje, da bi bili javnofinančni odhodki in naložbe usklajeni s socialnimi in okoljskimi cilji ter da bi ugotovili možne socialne učinke proračunskih odločitev; poziva Komisijo, naj trajnost in blaginjo vključi v letno strategijo za trajnostno rast in v priporočila za posamezne države ter naj v svoji oceni učinka postavi v ospredje socialni učinek političnih ukrepov EU; poudarja, da je pomembno okrepiti celovit in integriran okvir v procesu evropskega semestra ter pri tem poseben poudarek nameniti najbolj ranljivim in marginaliziranim skupinam družbe;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. poudarja, da je kriza zaradi covida-19 razkrila vrzeli v dostopu do socialne zaščite in pokazala, kako pomembno je povečati odpornosti, na primer z ustreznejšim in širše zasnovanim sistemom minimalnega dohodka in pokojnin ter z omilitvijo pogojev za upravičenost;

13. je zaskrbljen zaradi prezadolženosti, ki se je pojavila zaradi pandemije ter njenih ekonomskih in socialnih posledic, ter poudarja, da je treba ljudi ter mala in srednja podjetja zaščititi, da ne bi zapadli vanjo; se zavzema, da bi se izboljšale svetovalne storitve glede dolga in zaščito pred zadolženostjo ter da bi se povečala finančna ozaveščenost; meni, da je treba v zvezi z nedonosnimi posojili, omenjenimi v sporočilu Komisije z dne 2. junija 2021, podpreti evropska mala in srednja podjetja, delavce in gospodinjstva; ugotavlja, da mehanizem za okrevanje in odpornost omogoča, da se okrevanje podpre z dodatnimi naložbami in reformami v ta namen; poudarja, da je treba sprejeti politična orodja, s katerimi bomo poskrbeli, da bodo potrošniki, ki težko plačajo vse račune in imajo komajda dovolj denarja, lahko preživeli posledice pandemije in ne bodo zdrsnili v revščino;

Evropski okvir upravljanja 2022 za trajnostnost, socialno vključenost in blaginjo ljudi

14. meni, da je v okviru načrtov za okrevanje in odpornost, izjemnega povečanja javnega dolga ter prihodnje reforme Pakta za stabilnost in rast ter procesa evropskega semestra predlog Parlamenta o sprejetju pakta za trajnostno blaginjo in socialni napredek, s katerim bodo postali socialni in trajnostni cilji obvezni za doseganje ciljev trajnostnega razvoja OZN, pomembnejši kot kdaj koli prej; v zvezi s tem se je cilj trajnostnega razvoja št. 8 o trajnostni rasti, zaposlovanju in dostojnem delu izkazal za gonilni dejavnik celotne agende OZN do leta 2030;

15. meni, da bi morala trajnostna, pametna in vključujoča rast srednjeročno zagotoviti trajnostno fiskalno politiko ter da ekonomske in socialne politike EU prispevajo k trajnemu okrevanju, s čimer bodo naša gospodarstva in družbe bolj trajnostne, vključujoče, odporne in bolje pripravljene na zeleni in digitalni prehod; v zvezi s tem poudarja, da bo izvajanje akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic prispevalo h krepitvi socialne razsežnosti v vseh politikah Unije in pomagalo zagotoviti vključujoče okrevanje;

16. poudarja, da bi bilo okrepljeno ekonomsko in socialno upravljanje med državami članicami, zlasti z doseganjem večje konvergence na področju davčnih predpisov, gonilna sila okrevanja;

17. se strinja z evropskimi voditelji, da je v zvezi z ekonomskim in socialnim upravljanjem EU potrebno redno ocenjevanje napredka pri doseganju krovnih ciljev do leta 2030 in navzgor usmerjeni konvergenci na najvišji politični ravni ([26]); meni, da morajo imeti v postopku pregleda upravljanja ministri za delo in socialno politiko ter ministri za gospodarstvo in finance enako vlogo, da bodo imeli ekonomska, socialna in zaposlitvena vprašanja v mehanizmu evropskega semestra enakovreden položaj; se strinja s Svetom, da bo izvajanje evropskega stebra socialnih pravic okrepilo prizadevanja Unije za digitalni, zeleni in pravični prehod ter prispevalo k doseganju navzgor usmerjene socialne in ekonomske konvergence in k reševanju demografskih izzivov ter da so bili socialna razsežnost, socialni dialog in socialni partnerji vedno jedro visokokonkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva; meni, da je treba v okviru za usklajevanje politik evropskega semestra prenoviti pregled socialnih kazalnikov, da bi lahko spremljali napredek na tem področju in da bi bil pregled prilagojen razmeram po pandemiji ter usklajen s procesom mehanizma za okrevanje in odpornost;

18. poudarja, da sta usmeritev politike in pristop k upravljanju, katerih cilj bi bil postaviti ljudi in njihovo blaginjo v središče oblikovanja politik in odločanja, bistvena za prihodnost Evropske unije; zahteva, naj Komisija v ta namen pripravi celovit predlog, v katerem bo podrobno določila sklop posebnih socialnih, ekoloških in gospodarskih ciljev, ki bi morali odražati ustrezne – tako mednarodne kot lastne – zaveze EU, vključno z zavezami iz resolucije Parlamenta z dne 17. decembra 2020 o močni socialni Evropi za pravičen prehod ([27]), cilje trajnostnega razvoja OZN, Pariški sporazum in cilj evropskih podnebnih pravil, da se do leta 2050 doseže nevtralnost emisij toplogrednih plinov, in s tem povezane vmesne cilje, Evropsko listino o temeljnih pravicah, Evropski steber socialnih pravic in zavezo za odpravo revščine v Evropi do leta 2050, in sicer z zakonom EU proti revščini;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration//
([27]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0371.

sreda 20. oktobra 2021

19. meni, da je treba graditi na izjavi iz leta 2016 o novem začetku za socialni dialog in preučiti načine za vključevanje socialnih partnerjev v upravljanje evropskega semestra, ki je bilo doslej nezadostno, ter tako cilje reforme deliti z delavci in podjetji, s čimer bi olajšali njihovo izvajanje;

20. pozdravlja skupni predlog evropskih socialnih partnerjev za alternativni nabor kazalnikov za merjenje gospodarskega, socialnega in okoljskega napredka ter napredka na področju podnebne politike, ki bodo dopolnjevali BDP kot merilo blaginje za vključujočo in trajnostno rast; meni, da mora pregled socialnih kazalnikov vključevati nove kazalnike, ki bodo v celoti odražali trende in vzroke neenakosti; opozarja, kako pomembno je v tem procesu upoštevati interese najranljivejših in marginaliziranih članov naše družbe; poudarja, da morajo socialni partnerji sodelovati v postopku odločanja o začetku izvajanja ukrepov za okrevanje; meni, da ukrepi, sprejeti v zvezi s tem, ne smejo posegati v avtonomijo socialnih partnerjev;

21. opozarja, da je treba meriti socialne posledice degradacije okolja in podnebnih sprememb; Poziva, naj se pravica do zdravja in zdravega okolja zagotovi na ravni EU, saj je ta pravica bistvena za uresničevanje večine drugih temeljnih pravic, kot so pravice do hrane, zatočišča in dela, in za doseganje vključujočega prehoda;

Od zaščite do ustvarjanja zelenih, digitalnih in kakovostnih delovnih mest: potrebna je ambiciozna evropska socialna agenda

22. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo imeli sindikati dostop do delovnih prostorov in delavcev, tudi tam, kjer se delo opravlja digitalno; poudarja, da je treba vsem delavcem, tudi tistim v digitalnem gospodarstvu, zagotoviti pravico do kolektivnih pogajanj in kolektivnih ukrepov;

23. se strinja z evropskimi voditelji, da je zaradi naraščanja brezposelnosti in neenakosti zaradi pandemije pomembno vire usmeriti tja, kjer so najbolj potrebni za krepitev našega gospodarstva, in naša politična prizadevanja usmeriti v enak dostop do kakovostnih storitev, da bi povečali enakost možnosti, ter v izboljšanje in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, podjetništvo, izpopolnjevanje in preusposabljanje ter zmanjšanje revščine in izključenosti; poudarja, da so izredni viri, ki so na voljo za podporo okrevanju Evrope, priložnost, ki je ne smemo zamuditi;

24. opozarja na negativen vpliv krize zaradi covida-19 na evropski trg dela, ki je povzročila največje izgube delovnih mest doslej, zlasti v strateških sektorjih, kar je povezano s povečanjem revščine in razlik v življenjskem standardu, zaradi česar so zlasti prizadeti mladi, ženske in delavci na nizkokvalificiranih delovnih mestih in v prekarnih zaposlitvah;

25. ugotavlja, da naj bi vse države članice EU do konca leta 2022 dosegle raven četrtletne proizvodnje pred krizo; opozarja, da je za trajnostno okrevanje ključno ustvariti kakovostna delovna mesta tudi za srednje in nizko usposobljene delavce, zlasti za ženske in mlade, ki bodo enakomerno razporejena po Evropi, da bi preprečili neravnovesja med regijami, saj je dokazano, da je to bistvenega pomena za odpornost naših družb in gospodarstev; meni, da imajo socialni partnerji ključno vlogo pri predvidevanju sprememb na trgih dela in zagotavljanju nemotenega prehoda za delavce, ki jih prizadenejo strukturne spremembe; meni, da je krepitev struktur kolektivnih pogajanj na vseh ravneh bistvenega pomena za ustvarjanje kakovostnih in trajnostnih delovnih mest;

26. poudarja, da sta kakovostno izobraževanje in dobro izobražena delovna sila skupaj z zavezanostjo raziskavam in inovacijam pogoj za trajnostno okrevanje in socialno kohezijo; poudarja, da je treba srednje- in nizkokvalificiranim delavcem omogočiti preusposabljanje in izpopolnjevanje; vztraja, da morajo biti trajnostne naložbe v kakovostno vajeništvo, vključevanje odraslih v vseživljenjsko učenje in usposabljanje zaposlenih prednostna naloga; poudarja, da bodo za vključujoče gospodarsko okrevanje potrebne trajnostne javne in zasebne naložbe, s katerimi bomo zagotovili usposabljanje brezposelnim in nizko usposobljenim osebam, da bodo pridobile uradno potrjena osnovna znanja, poklicne spretnosti in ključne kompetence, ki omogočajo kvalifikacije in prehod na novo zaposlitev; v zvezi s tem poudarja, da je treba okrepiti izobraževalne programe EU, usposabljanje in izobraževanja uskladiti s potrebami družbe in gospodarstva ter podpirati zaposlene in učitelje, pomembne pa so tudi naložbe v digitalno, zeleno in socialno infrastrukturo; poudarja, da je za odpravo pomanjkanja znanj in spretnosti ključno izvajanje programa znanj in spretnosti EU za vse; poziva Komisijo in države članice, naj čim več vlagajo v cenovno sprejemljivo, dostopno, vključujočo in visokokakovostno poklicno izobraževanje in usposabljanje, krepijo ukrepe za izpopolnjevanje in preusposabljanje, vključno z digitalnimi in prenosljivimi znanji, ter spodbujajo vseživljenjsko učenje, da bi delavce pripravile na potrebe trga dela, na katerega bosta

vplivali zelena in digitalna preobrazba; poudarja, da je vzajemno priznavanje kvalifikacij ključno za odpravo problemov glede pomanjkanja znanj in spretnosti ter neskladja med njihovo ponudbo ter povpraševanjem po njih;

27. pozdravlja predlog Komisije o tem, da se s preglednostjo plač in mehanizmi izvrševanja izboljša uporaba načela enakega plačila za enako delo za moške in ženske; pozdravlja dejstvo, da ta predlog uvaja zavezujoče ukrepe za preglednost plač; poziva k hitremu sprejetju teh ukrepov, da bi preprečili poglabljanje neenakosti med spoloma; poziva države članice in Komisijo, naj podprejo podjetništvo med ženskami in jim olajšajo dostop do financiranja; poziva države članice, naj v Svetu čim prej ponovno začnejo pogajanja za direktivo o zastopanosti žensk v upravnih odborih družb;

28. poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da bi bili delavci v EU zaščiteni z ustreznimi minimalnimi plačami, določenimi z zakonom ali kolektivnimi pogodbami v skladu z nacionalno tradicijo in prakso, s čimer bi se zagotovil dostojen življenjski standard povsod, kjer delajo; v zvezi s tem pozdravlja predlog Komisije za direktivo o ustreznih minimalnih plačah v EU, katere cilj je povečati pokritost s kolektivnimi pogajanji, se boriti proti revščini zaposlenih in povečati navzgor usmerjeno socialno konvergenco;

29. meni, da je treba povečati finančne in človeške vire javnih zavodov za zaposlovanje; poziva države članice, naj v javnih zavodih za zaposlovanje vzpostavijo učinkovite mehanizme za upravljanje uspešnosti, da se oceni učinek njihovih programov na trgu dela in obravnavajo načini za izboljšanje; poziva države članice, naj svojim javnim zavodom za zaposlovanje zagotovijo tehnološke rešitve, ki jim bodo omogočile učinkovito vključevanje iskalcev zaposlitve, boljše ocenjevanje in usklajevanje njihovih znanj in spretnosti ter njihovo boljše usklajevanje s povpraševanjem;

30. opozarja države članice, da so samostojno življenje, kakovostne socialne storitve in storitve zaposlovanja, ustrezna socialna zaščita in okrepljeno socialno gospodarstvo nujni za dostojno življenje vseh invalidov, kot je poudarjeno v strategiji EU o pravicah invalidov;

31. poziva Komisijo in države članice, naj s posebnim sistemom spremljajo ustvarjanje kakovostnih delovnih mest v vseh sektorjih, tudi delovnih mest, ustvarjenih z javnimi naložbami, pri čemer bi moral ta sistem vključevati poseben oddelek za zelena in digitalna delovna mesta ter upoštevati vidik spola in nediskriminacije, poleg tega pa naj se dogovorijo o sistemu, ki bo dostop podjetij do javnih sredstev pogojeval z ustvarjanjem zelenih delovnih mest; poziva k natančnemu spremljanju aktivnih ukrepov ozaveščanja, da bi zagotovili enako vključevanje tistih, ki so najbolj oddaljeni od kakovostnih delovnih mest na trgu dela; poudarja, da mora biti dostop do javnih sredstev EU pogojen s spoštovanjem pravic delavcev in kolektivnih pogodb;

32. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za odpravo pomanjkljivega dostopa do sistemov socialne zaščite, zlasti na podlagi priporočila Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih do socialne zaščite ([28]); ponovno pozdravlja sprejetje tega priporočila kot prvi korak in zavezo Komisije k okrepitvi sistemov socialne zaščite v Evropi, a poudarja, da je treba dejansko uveljaviti splošni dostop do socialne zaščite, zlasti v sedanjih težkih razmerah; poziva Komisijo, naj predstavi zakonodajni okvir EU za izboljšanje in zagotovitev dostojnih delovnih pogojev, pravic in socialne zaščite za platformne delavce in nestandardne delavce;

33. poziva Komisijo, naj posodobi svoj okvir za vzpostavitev in razvoj zadrug in podjetij socialne ekonomije, ki že po svoji naravi namenjajo večji poudarek pravičnim delovnim pogojem in krepitvi vloge delavcev;

34. poudarja, da je treba, če želi EU voditi trajnostno in vključujoče okrevanje, s katerim bi posodobili naša gospodarstva in hkrati zagotovili kakovostna delovna mesta, ustvariti več milijonov dobro plačanih delovnih mest, tudi za srednje in nizko usposobljene delavce, ter hkrati zagotoviti navzgor obrnjeno socialno in ekonomsko konvergenco, da bodo vsi imeli priložnost prispevati k skupnemu evropskemu projektu; vztraja, da je treba več vlagati v raziskave, inovacije in brezogljične tehnologije, pri čemer je treba upoštevati posebnosti mikro, malih in srednjih podjetij, ki so ključni akterji v evropskem

([28]) UL C 387, 15.11.2019, str. 1.

gospodarskem tkivu, da bi se čim bolj izkoristil njihov potencial za inovacije, hkrati pa izboljšal dostop malih in srednjih podjetij do javnega in zasebnega financiranja, ter da bi zagotovili trajnostne in rasti prijazne naložbe; poziva h krepitvi socialne in trajnostne razsežnosti industrijske strategije, pri čemer naj bo poseben poudarek namenjen kakovostnem zaposlovanju in strateškim vrednostnim verigam v EU;

35. je zaskrbljen zaradi resnih socialnih posledic krize zaradi covida-19 in njenega učinka na zaposlovanje, zlasti za mlade; poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo, da bo imeli vsi mladi Evropejci dostop do izobraževanja, usposabljanja in trga dela; poziva države članice in Komisijo, naj dajo prednost boju proti brezposelnosti mladih, zlasti v okviru instrumenta za okrevanje gospodarstva Next Generation EU, naj v celoti izkoristijo finančne instrumente, kot so jamstvo za mlade in evropski programi, kot je Erasmus+, ter sprejmejo ustrezne ukrepe za odpravo brezposelnosti mladih in izboljšanje zaposljivosti mladih; poleg tega poudarja, da bi lahko v odziv na posledice koronavirusne krize na področju zaposlovanja uporabili novi evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce; zato poziva države članice, naj Komisiji hitro pošljejo zahtevke za financiranje, da bi evropske delavce, ki so zaradi covida-19 izgubili zaposlitev, podprle pri preusposabljanju, prekvalifikaciji in ponovni vključitvi na trg dela;

36. poudarja, da je mobilnost delovne sile znotraj EU pomembna in da prosti pretok delavcev prispeva h gospodarski rasti in koheziji v Uniji ter ustvarja možnosti za zaposlitev; poudarja tudi, da mora biti mobilnost delovne sile tesno povezana s pravičnimi in skupnimi pravili, ki temeljijo na načelu enakega obravnavanja; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje in izvrševanje pravil o prostem gibanju delavcev; poziva Komisijo, naj analizira beg možganov v nekaterih regijah in sektorjih ter podpira mobilne delavce z zagotavljanjem pravične mobilnosti in izboljšano prenosljivostjo pravic; poziva države članice, naj se v celoti zavežejo, da bodo podprle digitalizacijo javnih storitev in s tem spodbudile pravično mobilnost delavcev, zlasti z usklajevanjem sistemov socialne varnosti; zato poziva Komisijo, naj pripravi ambiciozen predlog za digitalno evropsko potrdilo za socialno zavarovanje;

37. poudarja, da se je v krizi zaradi covida-19 pokazala potreba po razvoju skupnega pristopa EU k zdravju, vključno z zdravjem pri delu; poziva k vzpostavitvi evropske zdravstvene unije, ki bi morala temeljiti na načelih solidarnosti, strateške avtonomije in sodelovanja in v kateri bi morala biti oblikovanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Unije v središču skrb za javno zdravje, kot je zapisano v Pogodbah, poleg tega pa bi se za vse ustrezne politike pripravila sistematična ocena učinka na zdravje; pozdravlja ambiciozen cilj, da bi preprečili vse smrtne žrtve zaradi dela, določen v novem strateškem okviru EU za zdravje in varnost pri delu; ponovno opozarja, da je treba snovi, ki so strupene za razmnoževanje, vključiti v področje uporabe direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh ([29]) ter nevarna zdravila vključiti v Prilogo 1 k tej direktivi, da bi bolje zaščitili zdravstvene delavce;

38. opozarja, da načelo 15 evropskega stebra socialnih pravic določa, da imajo upokojeni delavci in samozaposleni pravico do pokojnine, ki zagotavlja primeren dohodek, in da imajo vsi starejši pravico do sredstev, ki zagotavljajo dostojno življenje;

Sinergije med semestrom in nacionalnimi načrti za okrevanje in odpornost

39. poudarja, da je treba v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost upoštevati priporočila za posamezne države, ki prispevajo k socialnim ciljem, določenim v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost, ter da je treba za nacionalne načrte za okrevanje in odpornost priporočila za posamezne države razlagati na način, ki prispeva k doseganju socialnih ciljev uredbe, med drugim tudi ekonomske, socialne in teritorialne kohezije; vztraja, da morajo načrti za okrevanje in odpornost v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost prispevati k doseganju ciljev OZN glede trajnostnega razvoja, k izvajanju strategije EU za rast, določene v zelenem dogovoru, in k izpolnjevanju načel evropskega stebra socialnih pravic; opozarja, da je bil cikel evropskega semestra za leto 2021 začasno prilagojen, da bi se omogočil začetek uporabe mehanizma za okrevanje in odpornost; zahteva, naj bo Komisija bolj ambiciozna v socialnem smislu in zagotovi skladnost med priporočili za posamezne države ter splošnimi in posebnimi cilji uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost;

([29]) UL L 158, 30.4.2004, str. 50.

40. opozarja, da bi morale v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost reforme in naložbe „spodbujati ustvarjanje visokokakovostnih in stabilnih delovnih mest, [pa tudi] vključevanje prikrajšanih skupin“;

41. poudarja, da je eden ciljev uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost spodbujanje ustvarjanja visokokakovostnih delovnih mest; poudarja, da morajo delovne reforme, vključene v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, prispevati k izboljšanju kakovosti delovnih mest; poziva Komisijo, naj v teh načrtih analizira reforme trga dela v zvezi s tem vprašanjem; želi spomniti, da člen 152 Pogodbe o delovanju Evropske unije določa, da Unija priznava in spodbuja vlogo socialnih partnerjev na svoji ravni ter mora spoštovati njihovo avtonomijo; opozarja, da se Komisija nikakor ne sme vmešavati v postopek socialnega dialoga na nacionalni ravni, ki se izvaja v zvezi z reformami v okviru nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost;

42. poziva Komisijo, naj v skupne kazalnike, ki se v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost uporabljajo za poročanje o napredku ter spremljanje in ocenjevanje načrtov, pa tudi v metodologijo za poročanje o socialnih naložbah, vključno z jamstvom za otroke in jamstvom za mlade, vključi socialne kazalnike iz pregleda socialnih kazalnikov v okviru evropskega semestra, zlasti tiste, ki so povezani z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in enakimi možnostmi, trdnimi sistemi socialnega varstva in pravično mobilnostjo; poudarja, da bo Parlament natančno analiziral delegirane akte, ki jih bo v zvezi s tem predstavila Komisija, da bi ugotovil, ali so socialni kazalniki, preglednica kazalnikov in socialna metodologija skladni s cilji, ter preveril, ali ne bi bilo potrebno nasprotovanje;

43. vztraja, da je socialni dialog ključen za zagotovitev učinkovitih reform in naložb, zlasti v sektorjih, ki se bodo zaradi prehoda bistveno spremenili; poudarja, da je za uspeh nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ključna ustrezna vključitev deležnikov, kot so nacionalni parlamenti, lokalni in regionalni organi, socialni partnerji, nevladne organizacije in civilna družba, v njihovo pripravo in izvajanje;

44. poudarja, da je treba v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost enakost spolov vključiti v pripravo in izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ter da poročanja o enakosti spolov in vključevanja spolov ni mogoče združiti s socialnim sledenjem in socialnimi naložbami; meni, da si enakost spolov zasluži lastno metodologijo za vključevanje v mehanizmu za okrevanje in odpornost, in opozarja, da je Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) razvil primerno metodologijo; Opozarja, da so v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost naložbe v zanesljivo infrastrukturo za oskrbo izredno pomembne tudi za zagotavljanje enakosti spolov, krepitev ekonomskega položaja žensk, vzpostavitev odpornih družb, boj proti negotovim razmeram v sektorjih, v katerem prevladujejo ženske, spodbujanje ustvarjanja kakovostnih delovnih mest ter preprečevanje revščine in socialne izključenosti, spodbujajo pa tudi BDP, saj več ženskam omogočajo, da opravljajo plačano delo;

45. poziva k oblikovanju evropske strategije oskrbe z močno razsežnostjo spola, ki bi morala imeti celosten in vseživljenjski pristop k oskrbi, hkrati pa predvideti posebne ukrepe in dejavnosti tako za formalne in neformalne kot tudi za neplačane oskrbovalce; prav tako poziva države članice, naj preučijo in izmenjajo primere dobre prakse o tem, kako najbolje podpreti družbene skupine s posebnimi potrebami po oskrbi, pa tudi o tem, kako obdobja izvajanja oskrbe upoštevati v pokojninskih sistemih, da bi odpravili razlike v pokojninah med spoloma; poudarja, da se je po podatkih Eurofounda delež dolgotrajnih oskrbovalcev v zadnjem desetletju povečal za tretjino, kar je v očitnem nasprotju s stalno nizkimi plačami, ki jih prejemajo; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo oskrbovalci prejemali dostojne plače, saj so plače v sektorju dolgotrajne oskrbe in drugih socialnih storitvah zdaj 21 % pod povprečjem ([30]); poziva Komisijo in države članice, kot je navedeno v poročilu o dolgotrajni oskrbi iz leta 2021, naj izvedejo reforme za obravnavanje skupnih ciljev glede zagotavljanja kakovostne dolgotrajne oskrbe, ki bo dostopna in cenovno sprejemljiva za vse ter zagotovljena na finančno vzdržen način; poziva k učinkoviti aktivni politiki trga dela in politiki na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja za nadaljnjo ohranitev zasebnega in družinskega življenja, vključno s prenosom in izvajanjem direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ([31]), pa tudi k predlogu priporočila Sveta o zagotavljanju oskrbe;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) UL L 188, 12.7.2019, str. 79.

46. poudarja, da so večje naložbe v zdravje in socialno oskrbo, vključno s plačami, delovnimi pogoji in usposabljanjem delavcev, bistvenega pomena za izboljšanje zaposlovanja in zadržanja delovne sile ter za zagotovitev ustreznega števila zaposlenih in v potrebe usmerjenih storitev; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo velik del naložb iz nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost namenjen izboljšanju javnega zdravstva, vključno z izboljšanjem delovnih pogojev in povečanjem števila zaposlenih, potrebami po usposabljanju in povečanjem ključnih storitev, utrjevanjem osnovne oskrbe in podpiranjem dolgotrajne oskrbe ter drugih javnih socialnih storitev; vztraja, da je treba pomanjkljivosti, ki so bile opredeljene v stresnih testih zdravstvenega in socialnega sektorja, obravnavati v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost, naslednjem programu EU za zdravje (EU4Health), pa tudi s priporočili za posamezne države glede teh sektorjev;

47. poudarja, da vrzel v naložbah za cenovno dostopna stanovanja znaša 57 milijard EUR na leto; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo dovolj ustreznih in cenovno dostopnih socialnih stanovanj za zadovoljitev stanovanjskih potreb prebivalstva in zmanjšajo preobremenjenost s stanovanjskimi stroški; poziva Komisijo, naj ta cilj vključi v priporočila za posamezne države; v zvezi s tem poziva k reformi okvira ekonomskega upravljanja, da bodo države članice lahko izvedle potrebne zelene in socialne javne naložbe, vključno s tistimi, ki so povezane z razvojem ter izboljšanjem socialnih, javnih, cenovno dostopnih in energijsko učinkovitih stanovanj; poudarja, da je brezdomstvo ena najhujših oblik socialne izključenosti; pozdravlja vzpostavitev evropske platforme za boj proti brezdomstvu s končnim ciljem odpraviti brezdomstvo do leta 2030; poziva države članice, naj sprejmejo ambiciozne nacionalne strategije z ustreznimi nacionalnimi sredstvi in sredstvi EU, ki bodo temeljile na načelu „stanovanje na prvem mestu“, za preprečevanje brezdomstva in zagotavljanje dostopa do ustreznih, varnih in cenovno dostopnih stanovanj; poziva Komisijo, naj predlaga celovito strategijo za boj proti revščini;

48. opozarja, da uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost določa, da je treba med pripravo in izvajanjem nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost zagotoviti vključevanje enakih možnosti za vse, kar je ustrezno utemeljeno z naraščajočimi neenakostmi v več državah članicah EU; poziva Komisijo, naj s tega vidika posebno pozornost nameni spremljanju izvajanja nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost s pomočjo ustreznih organizacij civilne družbe in organov za enakost v državah članicah;

49. poudarja, da bi bilo treba digitalno in zeleno preobrazbo ter naložbe oceniti tudi s socialnega vidika, zato da se preprečijo ukinjanje delovnih mest ali izkrivljanja na trgu dela ter polarizacija v zaposlovanju zaradi izgube kvalificiranih delovnih mest, obenem pa bi bilo treba poskrbeti, da podjetja ne bi izkoristila procesa digitalizacije in zelenega prehoda kot izgovor za strategije krčenja delovne sile in zmanjševanja stroškov;

50. poudarja, da so socialni dialog in kolektivna pogajanja za delodajalce in sindikate najpomembnejši instrument za vzpostavitev poštenih plač in delovnih pogojev ter da močni sistemi kolektivnih pogajanj krepijo odpornost držav članic v času gospodarskih kriz;

51. zahteva, naj nadzor evropskega semestra vključuje spremljanje mobilnosti delavcev in spoštovanja njihovih pravic, zlasti kar zadeva sezonske delavce;

o

o o

52. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.